

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВИХ АКТИВ У МОЛОДІЖНИХ КИТАЙСЬКОМОВНИХ ІНТЕРНЕТ-ТЕКСТАХ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Стаття присвячена узагальненню типів мовленнєвих актів відповідно до їх іллокутивної мети. Також досліджено особливості реалізації директивів, кваліфікативів та квеситивів у китайськомовних текстах молодіжного гендерного дискурсу.

Ключові слова: *блогосфера, іллокутивна мета, Інтернет-тексти, сленгізм, гендерний дискурс.*

Традиційно під поняттям мовленнєвого акту розуміється цілеспрямована мовленнєва дія, що здійснюється згідно з принципами і правилами мовленнєвої поведінки, прийнятими в даному суспільстві; мінімальна одиниця нормативної соціомовленнєвої поведінки, що розглядається в межах прагматичної ситуації [2].

Теорія мовленнєвих актів (ТМА) передусім пов'язана з іменами таких учених: Дж. Остін, Дж. Серль, Грайс та ін. Усі ці дослідники, впроваджуючи теорію мовленнєвих актів як одне з джерел сучасної прагматики, дійшли спільного висновку про те, що основною одиницею комунікації є не речення, а виконання певних дій – наприклад, твердження, прохання, питання, наказ, висловлення подяки, вітання тощо [9].

Теорія мовленнєвих актів актуалізувалася в межах лінгвістичної філософії, засновником якої є англійський філософ Дж. Остін. Спочатку вчений викладав основні ідеї ТМА під час читання лекцій у Гарвардському університеті (1955), які у 1962 р. були опубліковані під назвою “How to do things with words” [4].

У своїй теорії Дж. Остін розглядає мовленнєві акти на трьох рівнях: локутивному, іллокутивному та перлокутивному.

Локутивний рівень є самим висловленням з урахуванням фонетики (звукового складу), граматики (порядку слів) і семантики (сенсу).

На іллокутивному рівні реалізується комунікативна мета висловлення.

На перлокутивному рівні досліджується цілеспрямований вплив із боку адресанта на адресата для досягнення позитивного результату комунікації.

Дж. Остін наголошував на одночасній присутності в одному висловлюванні трьох рівнів. Здійснюючи локутивний акт, мовець одночасно здійснює й іллокутивний акт, коли запитує чи відповідає на питання; інформує, запевняє або попереджає; оголошує рішення чи намір; оголошує вирок; признає, закликає або критикує; отожнює, визначає тощо. Відмінність іллокутивних актів від перлокутивних полягає в ступені впливу висловлювання на адресата. Якщо іллокутивний акт обмежується попередженням або наказом, перлокутивний акт може включати: загрози, вмовляння, переконання, примус тощо [8].

Так, Н. Зевахіна наводить такі приклади перлокутивних мовленнєвих актів [3]:

- Дай мені, будь ласка, яблуко!

Локутивний акт: саме висловлювання.

Іллокутивний акт: наказ.

Перлокутивний акт: адресат дає яблуко, говорить.

- Де дощ.

Локутивний акт: саме висловлювання.

Іллокутивний акт: асерція або вираження думки.

Перлокутивний акт: адресат вірить, що речення “Де дощ” є істинним. Можливими також є варіанти: адресат візьме парасольку; адресат прибере білизну; адресат не піде гуляти з собакою тощо.

На думку Г. Карпова [1], перлокуція полягає у впливові на інформаційний стан адресата, на його настрої, плани, бажання і волю. Дж. Остін розрізняє п’ять класів МА, залежно від іллокутивної сили: 1) **вердиктиви** – рішення, думка, оцінка, схвалення; 2) **екзерситиви** (англ. exercise – “здійснювати, вживати, проявляти”) – наказ, змушення, попередження, порада, призначення; 3) **комісиви** (англ. commitment – “зобов’язання”) – обіцянка; 4) **бехабітиви** (англ. behave – “поводитися” та habit – “звичка”) – вибачення, похвала, співчуття, лайка, привітання; 5) **експозитиви** (exposition – “тлумачення, пояснення, опис, показ”) – місце висловлення мовця в ході розмови (Я доводжу, визнаю, відповідаю, припускаю).

Натомість Дж. Серль [7, с. 170-194] критикує класифікацію основоположника теорії мовних актів Дж. Остіна в статті “Класифікація іллокутивних актів”. Дж. Серль вказує на неправомірність змішування іллокутивних актів, які є реальністю мовного спілкування і не залежать від конкретної мови, та іллокутивних дієслів, які є специфічним відображенням цієї реальності в системі лексики конкретної мови, а тому разом з іншим вченим Д. Вандервекеном висуває альтернативну типологію, побудовану на категоріях іллокутивної мети, пристосування, згідно з якою розрізняють п’ять типів мовленнєвих актів: **репрезентативні, комісивні, директивні, декларативні й експресивні:**

репрезентативи – висловлення, що повідомляють про певний стан справ і передбачають істиннісну оцінку;

директиви – висловлення, за допомогою яких мовець намагається змусити адресата зробити щось;

комісиви – висловлення, за допомогою яких мовець бере на себе зобов’язання зробити що-небудь;

експресиви – висловлення, за допомогою яких мовець виражає свій психологічний стан;

декларативи – висловлення, за допомогою яких мовець, який має певний соціальний статус, оголошує про те, що змінюється статус певної особи.

Теоретична цінність цієї класифікації полягає в розмежуванні комунікативних та конвенційних іллокутивних актів.

Спираючись на цю таксономію, засновник Київської школи прагматики Г.Г. Почепцов запропонував таку класифікацію МА [9]: 1) **директив** (та його різновид **реквестив**) – наказ, прохання; 2) **квестив** – запит інформації; 3) **промисив** – обіцянка; 4) **менасив** – погроза; 5) **експресив** – вираз почуттів, емоцій, відношення;

б) *констатив* – твердження, повідомлення. К. Бах і Р. Харніш розрізняють інституційні (ефективи, вердиктиви) та неінституційні (констативи, директиви, комісиви, міжособистісні соціальні формули) МА. Перші корелюють із конвенційними, а останні – з комунікативними МА. Два найбільш конвенційні типи – це ефективи та вердиктиви. Конвенційні МА суттєво відрізняються від комунікативних, головна їхня особливість полягає в тому, що вони змінюють стан справ у межах якогось соціального інституту. До них належать різноманітні ритуалізовані мовленнєві дії: хрещення, арешт, голосування, шлюб, визнання провини, заборона, накладання вето тощо.

При проведенні аналізу прагматики молодіжного мовлення та визначення іллокутивних цілей вживання різних типів мовленнєвих актів у молодіжному гендерному дискурсі ми орієнтуємося на класифікацію та термінологію Г. Почепцова, оскільки вважаємо його дослідження МА найбільш всеохопним.

Російський лінгвіст Р.Т. Беньюмінович [50], розглядаючи констативні мовленнєві акти, наголошує на тому, що цей тип висловлювання може мати образливий, зневажливий характер, тобто бути спрямованим на приниження гідності адресата або об'єкта. Йдеться насамперед про слова і вирази, які належать до інвективної лексики (лексика, спрямована на образу адресата або групи осіб за будь-якою ознакою). Зокрема, це мовленнєві акти оцінкової (конкретніше – негативно-оцінкової) кваліфікації. Кваліфікатив, або акт оцінкової кваліфікації, відрізняється від звичайного повідомлення тим, що комунікативним наміром мовця є не просто нейтральне повідомлення про факт / подію, що має або мала місце, а й вираження свого ставлення до учасників даної події – об'єктів кваліфікації, або до самої події в цілому.

У контексті спілкування молоді в Інтернет-просторі реалізація мовленнєвих актів негативно-оцінкової кваліфікації відбувається шляхом вживання молодими користувачами пейоративно забарвлених сленгізмів. Наприклад, 机心女 [jīxīnnǚ] – букв. “жінка з хитрими замислами”, хитра розважлива жінка – сленгізм вживається Інтернет-блогерами для опису жінки або дівчини з гарною зовнішністю, яка, вдаючи добру та наївну людину, приваблює чоловіків, використовуючи це як інструмент задля досягнення власних (часто корисливих!) цілей. Тобто за наївним, невинним виглядом, доброзичливістю та слухняним, на перший погляд, характером таких жінок криються хитрі замисли.

Найчастіше метою вживання даного сленгізму на просторах китайської блогосфери є звернення адресантів чоловічої статі з проханням до адресатів дати пораду, оцінку стану речей або заклик до певних дій. Як правило, таке висловлювання має емоційне-експресивне забарвлення. Наприклад, заголовок теми посту на форумі [11]: 老婆是心机婊!!!她想离婚,我该怎么离?! – “Моя дружина – корислива стерва!!! Вона хоче розлучення. Як мені бути?”. Після цього заголовка автор опублікував таке повідомлення: 结婚两年半, 儿子1岁3个月。期间小吵不断, 离婚说过无数次。这次分居闹离婚已经有3个月, 我住我自己家, 她跟儿子住她自己家。离婚是我提出的, 她同意, 后来我想为了儿子不离婚, 她说不离也行, 让我认真反思自己的行为, 想清楚了就继续过, 想不清楚就尽早分。我已经答应她了, 不再动手打她, 也不再咒儿子被车撞死, 可她仍然和我吵, 说我的态度不端正, 说错了都还这样理直气壮!!! 我都已经保证了以后不会出现那种情况了, 她还想要哪样? 只是最后我补充

了句打她打迟了，应该早点打她，这样她就害怕了，就不会每次都和我吵！她说我们很有必要分开住一段时间，好好想想我们之间出现的问题。她说想清楚了春节我们一家三口就高高兴兴回我父母农村老家过年，想不清楚就只有等年后再谈。我回自己家住了10多天后，我仔细想过了，她生了孩子之后脾气的确改了不少，每次我大声吼叫责骂她都避开我，不与我对着干。但我想这不是她的本性！她以前的脾气也是非常火爆的！！估计是因为有带孩子的姨妈在场，她不好意思和我吵架！春节前打电话给她，我问她为啥不可以控制住自己的脾气，她说因为她吵累了，不想再对牛弹琴，既然这次又是我提出的离婚，她同意离婚。 – Ми одружені вже два з половиною роки, нашому синові один рік та три місяці. За період шлюбу ми безперервно сварилися та неодноразово порушували питання про розірвання шлюбу. Зараз ми живемо окремо вже три місяці: я живу в себе, а вона разом із дитиною в себе. Я перший запропонував їй розлучитися, вона погодилася, потім я вирішив зберегти шлюб заради дитини. Моя дружина погодилася, змусивши мене переосмислити свою поведінку. Я, у свою чергу, все обдумав і чітко для себе вирішив: пообіцяти жінці більше не підіймати на неї руки та не ляяти нашого сина, проте вона все рівно зі мною свариться, із усвідомленням своєї правоти заявляє, що моя поведінка є зразковою!!! Я вже запевнив її, що така ситуація ніколи більше не повториться, що їй ще потрібно???. Я пізно почав підіймати на неї руку: якщо б я раніше її бив, вона б боялася так себе поводити. Жінка сказала, що нам необхідно пожити окремо певний час, додаючи, що якщо за цей час ми дійдемо згоди, то поїдемо втрьох із сином до батьків святкувати Новий рік, а якщо ні – то повернемося до цього питання вже після Нового року. Я жив один більше десяти днів, ретельно все обмірковував, розуміючи, що характер жінки дуже сильно змінився після народження дитини. Кожного разу, коли я робив їй зауваження, вона всіляко уникала розмови зі мною, навмисно роблячи все наперекір. Проте хоча її характер і раніше був “вибуховим”, вона не сварилася зі мною!!! Можливо, через те, що раніше з нами була няня сина, і дружині було незручно з’ясовувати зі мною стосунки в її присутності! Я зателефонував їй перед Новим роком, запитуючи, чому вона не може контролювати свій характер. Вона заявила, що стомлена від сварок і не хоче більше кидати бісер перед свинями, наголошуючи, що оскільки цього разу питання про розлучення знову порушив я, вона дає згоду на розлучення.

Усупереч очікуванню адресанта на підтримку та пораду, повідомлення автора резонувало багатьма оскарженнями та критикою (від читачів цього форуму):

Відповідь адресата № 1

1) 哥们，通过你的叙述，整件事情是你不对为多，两口子闹离婚，双方肯定都是有些责任的，但你脾气不好，还动手打人，这就是家暴了！

从你提出离婚，然后你又不想离了，而女方也并没坚持要离婚上看，整个事情的主动权都是在你这一方，人不要太自大，自大多一点就是臭了，什么事情不要只从自己的角度出发，换个角度看，如果你是妻子的话，嫁给像你一样的男人，你会怎么做？ – Брате, спираючись на твій виклад, я можу стверджувати, що в цьому випадку ти повністю неправий: розлучення – це відповідальність обох сторін. У тебе поганий характер: підіймати руку на родичів – це домашнє насилля!

Спершу, ти порушувеш питання про розлучення, а потім знову не хочеш розлучатися, очевидно, твоя дружина анітрохи не наполягала на розлученні: ініціатором всієї

цієї проблеми є ти. Не потрібно бути занадто егоїстичним, надмірна егоїстичність – пропаша риса, не потрібно дивитися на все лише зі своєї дзвіниці. Подивися на це з іншої точки зору: якщо б ти був на місці жінки, яка одружена з таким чоловіком, як ти, як би ти вчинив?).

Відповідь адресата № 2

2) 就这种人,还有脸发帖子.我要是认识他老婆,保证劝他老婆跟他离婚! – Така людина ще наважилася постити повідомлення. Якщо я б знав дружину автора цього повідомлення, то запевнив би її розлучитися з ним.

Проаналізувавши заголовок автора цього посту за його іллокутивною інтенцією, можемо виявити в першому реченні “*Моя дружина – корислива стерва!!!*” виразний кваліфікатив, адже чоловік, вживаючи вираз “корислива стерва”, дає негативну оцінку своїй дружині. Друге речення “*Вона хоче розлучення, як мені бути?*” за своєю інтенцією сформоване автором у вигляді квеситиву, адже, виклавши на форумі основну суть своєї проблеми, адресант очікує від адресатів певної реакції, відповіді, поради щодо ситуації, яка склалася в його сім’ї.

Ще одним схожим за своєю семантикою до сленгізму 心机婊 є вираз 绿茶婊 [lǜchábiǎo] від англ. green tea bitch – букв. “стерво – зелений чай”. Інтернет-блогери послуговуються цим виразом для позначення тендітної особи жіночої статі з довгим волоссям, що справляє враження простої, вразливої дівчини, здатної викликати жалість оточуючих, а потайки є інтриганкою, прораховує наперед кожен свій крок.

У випадку з уживанням молоддю лексеми “зелений чай” (для позначення “жінки стервозної поведінки”) на позначення пейоративно забарвленого виразу “стервозна жінка” можна дійти висновку, що сучасна китайська молодь трансформувала традиційне для китайської культури значення лінгвокультурної константи “зелений чай”. Адже чай у Китаї має сакральне значення, а чайна церемонія прирівнюється до мистецтва.

Церемонія чаювання для китайців є шляхом до самовдосконалення та насолоди життям. Існує багато сортів чаю: зелений, чорний, білий, квітковий і трав’яний. У різні сезони використовують різні види чаю.

Існує повір’я, що є сім речей, якими китайці справді переймаються у щоденному житті: дрова, рис, масло, сіль, соєвий соус, оцет і чай [6]. Хоча чай посідає останнє місце в цьому списку, він все ж таки має важливе історичне і культурне значення в Китаї, який є батьківщиною чаю і чайної культури. Чай супроводжує китайців понад 5000 років. Запропонувати гостям чашку чаю — прекрасна китайська традиція.

Найчастіше блогери вживають сленгізм із пейоративним забарвленням 绿茶婊, з іллокутивною метою застереження, спонукання або поради до адресантів. Розгляньмо такі заголовки форумів, у складі яких функціонує вищезгаданий сленгізм [12]: 这种面相的女人多半是绿茶婊, 小心被骗了! – Половина жінок із таким типом зовнішності є “стервами – зелений чай” (стережіться бути введеними в оману!).

Після заголовку теми автор дає роз’яснення своєї думки:

一看你就是被脸迷住了! 她眼波成双 (双眼皮) 眼角带勾卧蚕丰满, 这么标准的挑花眼你都没发现? – Один тільки погляд може заворожити тебе! Її очі великого

розміру з подвійними напівзакритими повіками та складкою під нижніми повіками. Невже ти не помітив, що ці очі є настільки далекозорими?

Далі автор теми пропонує загалу зображення, яке, на його думку, ілюструє опис очей:

Як бачимо, перша частина речення “Половина жінок із таким типом зовнішності є “стервами – зелений чай” є кваліфікативом, адже іллокутивна мета автора – негативна оцінка жінок за певною спільною ознакою (виглядом очей), а друга частина “стерезіться бути введеними в оману!” у директивній формі попереджає адресатів стеретися таких жінок.

У китайському сегменті блогосфери також поширеними є сленгізми, що вживаються для позначення осіб чоловічої статі, проте кількість таких одиниць та ступінь їх пейоративу є дещо нижчим, ніж у сленгізмів, що вживаються на позначення осіб жіночої статі.

Останнім часом серед жіночого сегмента китайськомовних форумів особливо поширеним є сленгізм 直男 [zhí nán] – букв. “прямий, прямо+чоловік”, натурал (про чоловіка).

Сленгізм 直男 походить від англ. *straight man*, що має значення “гетеросексуал” і вживається як антонім до осіб чоловічої статі, які пов’язують свій психоемоційний стан та сексуальну сферу життя з особами тієї самої статі.

Проте користувачі китайської блогосфери дещо розширили семантику лексичної одиниці 直男, використовуючи її на позначення осіб чоловічої статі, які вважають себе тими, хто має перевагу над жінками, пов’язуючи сленгізм 直男 із поняттям “чоловічого шовінізму”.

Авторами більшості китайськомовних форумів, тема яких має безпосередній зв’язок із чоловічим шовінізмом, є жінки, що вживають термін 直男 на позначення молодшої особи чоловічої статі з гарною зовнішністю, проте низьким рівнем розумових здібностей. Юнаки такого типу вирізняються надмірною зухвалістю, егоїзмом та почуттям власної переваги, презирства щодо інших людей.

Жінки-блогери, вживаючи цей сленгізм у своїх повідомленнях, найчастіше звертаються до жіночої аудиторії в пошуках поради або відповіді, при цьому текст є квестивом [10]:

我的男友是直男癌吗？如何应对？ – Мій хлопець шовініст? Як мені реагувати?

Прочитавши цей пост, адресати-жінки одногослосно радять авторові повідомлення розірвати стосунки зі своїм хлопцем:

Відповідь адресата 1:

分手。直男癌一般不把你当成有个主见的人，你让他改，他只会觉得你得寸进尺，没资格与他平起平坐，也就是说你只能忍耐讨好他，在他眼中你没有主权，你就是生孩子的+保姆+暖床，不能说一点都他不爱你，但是他的爱不是为你考虑，而是让你出现在他未来的生活中，让你为他洗手作羹汤，过相夫教子的家庭主妇生活。 – Розійтися. Чоловік-шовініст, зазвичай, не буде вважати Вас за таку, що має свою думку. Якщо ж Ви будете його змінювати, він подумає, що Ви до нього чіпляєтесь, і у Вас немає права бути з ним “на рівних”. Іншими словами, Ви можете тільки погоджати йому. На його думку, Ви не маєте прав ні на що: Ви є тільки породілля + няня + тепла постіль. Його “кохання” до Вас – це гарний прорахунок на майбутнє: у його житті має бути домогосподарка, яка буде прати, готувати і доглядати за домом.

Відповідь адресата 2:

估计已经冷战当分手，互相找备胎了吧。– На мою думку, це вже “холодна війна” у стосунках, потрібно розійтися, шукати інший варіант.

Проаналізований матеріал молодіжного гендерного дискурсу в Інтернет-мережі характеризується широким вживанням молодими користувачами кваліфікативних мовленнєвих актів, іллокутивною інтенцією яких є негативно-оцінкова характеристика особам жіночої та чоловічої статей. Реалізація мовленнєвих актів кваліфікативної оцінки в текстах гендерного дискурсу реалізується шляхом вживання авторами повідомлень пейоративно забарвлених сленгізмів.

Окрім кваліфікативів, у гендерному Інтернет-дискурсі також часто вживаними є директивні, квеситивні мовленнєві акти, іллокутивною метою яких є звернення адресантів до читачкої аудиторії за порадою, проханням або попередженням щодо певних негативних фактів або дій тих учасників, про яких ідеться в повідомленні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Карпов Г. Дж. Остин о структуре речевого акта и его коммуникативных характеристиках. Речевой акт как локуция, иллокуция и перлокуция. Режим доступа : <http://rhetoric2013.blogspot.com/2013/12/7.html>.
2. *Мовленнєвий акт*. Вікіпедія – вільна енциклопедія. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
3. Зевахина Н. Лингвистическая прагматика. Летняя Лингвистическая Школа. Дубна-2009. – Режим доступу : www.lsh.ru/2009/papers/presentations/2009%20-%20zevakhina-3.pdf.
4. *Прагматика*. Основні концепції, поняття та напрямки. “Studfiles”. – Режим доступу : <https://studfiles.net/preview/3577794/page/6/>.
5. Радбиль Т. Возможности и перспективы применения теории речевых актов в лингвистической экспертизе. Режим доступу : <https://cyberleninka.ru/article/n/vozmozhnosti-i-perspektivy-primeneniya-teorii-rechevyh-aktov-v-lingvisticheskoy-ekspertize>.
6. *Сокровенное значение чайной культуры в Китае*. “Epoch times” – Режим доступу : <https://www.epochtimes.ru/content/view/44206/86/>.
7. Сьорль Дж.Р. Классификация иллокутивных актов / Дж.Р. Сьорль // Новое в зарубежной лингвистике. Вып. 17. Теория речевых актов. – М. : Прогресс, 1986. – С. 170–194.
8. *Теорія: Концепція речевих актів* Дж. Остина. Как управлять вещами при помощи слов? – Режим доступу : <http://concepture.club/post/obrazovanie/ostin>.
9. *Теорія мовленнєвих актів*. Принципи і закономірності діалогічної взаємодії. Електронна бібліотека “Kursak.net” – Режим доступу : <http://kursak.net/teoriya-movlennyeiv-aktiv-principi-i-zakonomirnosti-dialogichno%D1%97-vzayemodi%D1%97/>.
10. 天涯社会 – [Electronic resource]. – Access mode: <http://bbs.tianya.cn/post-feeling-4325191-1.shtml>.
11. 铁血网 – [Electronic resource]. – Access mode: http://bbs.tiexue.net/post_11429652_1.html.
12. 咨询定

Стаття надійшла до редакції 14.04.2018.

*Кравченко Д., ассист.,
Институт филологии КНУ имени Тараса Шевченко, Киев*

ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ РЕЧЕВЫХ АКТОВ В МОЛОДЕЖНЫХ КИТАЙСКОЯЗЫЧНЫХ ИНТЕРНЕТ-ТЕКСТАХ: ГЕНДЕРНЫЙ АСПЕКТ

Статья посвящена обобщению типов речевых актов в соответствии с их иллокутивной целью, а также исследованию особенностей реализации директивов, квалификативов и квеситивов в китайскоязычных текстах молодежного гендерного дискурса.

Ключевые слова: *блогосфера, иллокутивная цель, Интернет-тексты, сленгизм, гендерный дискурс.*

*Kravchenko D., assistant
Taras Shevchenko National University of Kyiv*

PECULARITIES OF SPEECH ACTS REALISATION IN CHINESE YOUTH INTERNET-TEXTS: GENDER ASPECT

The article is devoted to the generalization of types of speech acts according to their illocutionary purpose, as well as the features of implementation of directives, qualificatives and quesitives in texts of gender discourse.

Key words: *blogosphere, gender discourse, illocutionary purpose, Internet texts, slangism.*

УДК 811.161.2'373:94]:77

*Кузьменко Ю.І., студ.
Институт філології КНУ імені Тараса Шевченка, м. Київ*

ЛЕКСИКА ФОТОСПРАВИ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ: ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ

У статті стисло розглянуто історію розвитку лексики фотосправи в Україні. Показано важливість цієї тематичної групи лексики для вивчення явищ української літературної мови середини ХІХ – початку ХХІ ст. й історії української мови. Звернено увагу на інтернет- та живе мовлення, які є цінним джерелом досліджень лексики фотосправи. Окреслено проблему кодифікації та впорядкування терміносистеми цієї галузі.

Ключові слова: *фотосправа, термінологічна система, композит, варваризм, жаргонна лексика, синоніморяд, вторинна семантика, реактивація лексики.*

Лексика фотосправи й досі лишається малодослідженою в українській мові [1–4], хоча ця галузь мистецтва й техніки активно розвивається на теренах України, особливо в останні десятиліття.